



MARTS 2024

SIDE 2

RETSSIKKERHED OG
BORGERINDDRAGELSE –
HVAD TALER VI OM?

SIDE 3

NYT PÅ
LOVGIVNINGSFRONTEN

SIDE 5

TO NYE WEBINARER I 2024



FOKUS PÅ NYTTEVÆRDIEN

2024 ER I DUKH BEGYNDT, SOM 2023 SLUTTEDE – MED EN VOKSENDE EFTERSPØRGSEL PÅ RÅDGIVNING.

I DUKH har vi de seneste år arbejdet målrettet med at blive mere synlige med udgangspunkt i, at så mange borgere som muligt skal kende til muligheden for at få gratis, uvildig rådgivning om retssikkerhedsmæssige spørgsmål.

Samtidig har vi løbende taget borgerne med på råd, når vi har udviklet vores rådgivningsindsats og arbejdet med udviklingsinitiativer.

Det har været en utroligt spændende rejse, og den store efterspørgsel på rådgivning tyder på, at vi er lykkes med at blive mere synlige, ligesom borgerne tilkendegiver, at de oplever en høj grad af nytteværdi – både når det gælder rådgivning, klageunderstøtning og den viden, som DUKH blandt andet formidler via hjemmeside, nyhedsbreve og webinarer. Det er vi naturligvis både glade for og tilfredse med.

I DUKH ser vi mange retssikkerhedsmæssige udfordringer, men om omfanget er vokset, eller om der blot er flere borgere, der finder vej til vores rådgivning, er umuligt at svare på. Der er et stort fokus på retssikkerhed og borgerinddragelse samtidig med, at der løbende kommer ny lovgivning og nye målgrupper, så der er med andre ord mange faktorer der spiller ind.

I DUKH fokuserer vi derfor på at løse vores kerneopgave, så den giver størst mulig nytteværdi for borgerne – også i 2024, hvor vi forventer at efterspørgslen på rådgivning og klageunderstøtning fortsat vil vokse. Og så vil vi naturligvis fortsat samle og formidle viden om tendenserne på handicapområdet i nyhedsbreve, webinarer og på sociale medier.

Jeg ønsker god læselyst!


Anne Kirk, centerchef



HVAD FORSTÅR VI EGENTLIG VED RETSSIKKERHED?

I DUKH HAR VI FOKUS PÅ RETSSIKKERHED OG BORGERINDDRAGELSE – MEN HVAD BETYDER DET?

Begreberne retssikkerhed og borgerinddragelse er i de seneste år blevet italesat og debatteret med jævne mellemrum, når det handler om lovgivning og indsatser på det sociale område og handicapområdet. At retssikkerheden er under pres, og at borgerinddragelsen halter, er bare nogle af de argumenter, der bliver fremført i debatten gang på gang.

I DUKH har vi i 2023 rådgivet rekordmange mennesker med handicap og deres pårørende – netop med det formål at styrke retssikkerheden på handicapområdet. Men hvad vil det egentlig sige at bidrage til at styrke retssikkerheden, og hvordan sikrer man borgerinddragelsen?

Mange har et billede af, hvad de forstår ved retssikkerhed. Det er noget med lighed for loven samt en række rettigheder og pligter – med der er ikke en fuldstændig entydig definition, hvilket kan gøre det endog meget vanskeligt for borgerne at forholde sig til. I DUKH arbejder vi i høj grad med et retssikkerhedsbegreb, der tager udgangspunkt i de lovgivningsmæssige regler og rammer, som giver den enkelte borger nogle rettigheder og pligter i forhold til bestemte ydelser – det man kan kalde den materielle retssikkerhed – og som gælder, uanset hvem man er og hvor man bor.

Dertil kommer det, man kan kalde den processuelle retssikkerhed – nemlig om selve sagsbehandlingsprocessen bliver overholdt. Der findes en lang række regler i forvaltningsloven og retssikkerhedsloven, som bestemmer, hvordan sagsbehandlingen skal forløbe, bl.a. i forhold til sagsbehandlingstid, indhentelse af oplysninger (oplysning af sagen), inddragelse af borgeren, kommunens afgørelse, begrundelse af afgørelser og muligheden for at klage.

Og det er her, DUKH har et ganske særligt fokus, når vi taler om retssikkerhed – for år efter år er det sagsbehandlingstid, borgerinddragelse, helhedsvurdering, undersøgelsesprincippet, kommunernes vejledningspligt, begrundede afgørelser og klagevejledning der fylder allermost i vores rådgivninger.

Vi rådgiver gang på gang borgere, som oplever manglende vejledning om deres støttemuligheder, manglende inddragelse og meget lange sagsbehandlingstider – eksemplerne er mange!

Derfor har vi i DUKH et meget stort fokus på de processuelle sagsbehandlingsregler, når vi rådgiver borgerne, og vi ser det som en af vores allervigtigste opgaver at styrke borgerens mulighed for at blive inddraget i deres egen sag. Derfor handler rådgivningen i DUKH altid om at identificere om de processuelle sagsbehandlingsregler er overholdt og ikke mindst om at give borgeren redskaber til at kunne agere aktivt i egen sag ved at synliggøre de konkrete handlemuligheder, som den enkelte har.

NYT PÅ LOVGIVNINGSFRONTEN



INDDRAGELSE AF BARNET SKABER USIKKERHED

Barnets lov, som trådte i kraft den 1. januar 2024, har et skærpet fokus på inddragelse af det enkelte barns perspektiv i sagsbehandlingen. Intentionen er at give barnet mere indflydelse og flere processuelle rettigheder, men i DUKH ser vi en tendens til, at det øgede krav om inddragelse skaber usikkerhed – særligt blandt børn og forældre.

I årets første måneder har DUKH fået et stigende antal henvendelser fra forældre, som er usikre på, hvorfor deres barn skal inddrages eller som besluttet ikke ønsker at deres barn bliver inddraget i kommunens sagsbehandling. Usikkerheden drejer sig i høj grad om en manglende forståelse for, hvorfor det er relevant at inddrage barnets perspektiv i sagsbehandlingen af f.eks. merudgiftssager eller sager om tabt arbejdsfortjeneste, ligesom forældrene peger på, at deres børns funktionsnedsættelse gør, at det ikke vil være muligt for barnet at deltage i f.eks. samtaler med børne- og ungerådgiveren.

Forældrene giver ofte udtryk for, at de er bekymrede for, om rådgiveren har viden og kompetencer til at tale med deres barn, der måske har særlige kommunikationsbehov mm.

Der ses også en mistillid fra forældrene i forhold til om rådgiveren opfatter barnets udsagn for ”direkte”. Forældrene er i tvivl om hvad oplysningerne vil blive brugt til, og deraf har de ofte et ønske om, at barnet slet ikke inddrages.

DUKH ser i forbindelse med disse rådgivninger også en tendens til, at kommunerne i høj grad ser inddragelsen af barnet som noget, der altid skal ske i form af en samtale eller et møde. Her er det dog vigtigt at understrege, at det i barnets lov fremgår, at kravet om samtaler eller anden direkte kontakt i særlige tilfælde helt eller delvis kan fraviges, hvis barnets alder eller andre forhold i afgørende grad taler imod det. Der er med andre ord tale om en konkret og individuel vurdering, og i tilfælde af, at der er forhold, som taler imod en direkte kontakt, så vil inddragelse af barnets perspektiv skulle ske på anden vis. Imidlertid oplever vi i DUKH også eksempler på, at det kan give udfordringer – nemlig at barnets perspektiv helt udelades i sagsbehandlingen, hvis kommunen vurderer, at der ikke kan være en samtale med barnet.

LEMPELIGERE REGLER FOR KORTE UDLANDSOPHOLD PÅ VEJ

Kontanthjælpsmodtagere der blev trukket i deres forsørgelsesydelse, fordi de havde krydset grænsen til Tyskland for at handle dagligvarer, fyldte i mediebildet for lidt over et år siden.

Årsagen til problematikken er, at selv korte indkøbsture over grænsen strider mod de regler, der pt. er på området, men også at den lovgivning, som kommunerne følger, er i strid med EU-lovgivningen. Derfor ønsker beskæftigelsesministeren nu at fremsætte et nyt lovforslag, som lægger nu op til en lempelse på området, så der – hvis forslaget bliver vedtaget – vil være mulighed for kortvarige ophold med henblik på indkøb i andre EU-/EØS-lande.

KOMMUNERNE SKAL HAVE DIGITALE INDGANGE FOR BØRN OG UNGE

Da barnets lov trådte i kraft ved årsskiftet, fulgte der et øget fokus på inddragelse af barnet med – og barnet som part i egen sag.

Derfor skal kommunerne pr. 1. april 2024 sikre, at der på kommunens hjemmeside er en synlig og let tilgængelig indgang, som er målrettet specifikt til børn og unge. Ved let tilgængelig forstås bl.a., at informationen skal formidles i et børnevenligt og enkelt sprog og udtryk.

Formålet med bestemmelsen er at sikre, at børn og unge nemt kan få viden om, hvem de kan kontakte, hvis de står i en situation med behov for hjælp og støtte – både i akutte situationer og hvis de har spørgsmål, bekymringer mv. om deres situation.

LOVFORSLAG OM ÆNDRING AF REGLERNE OM MAGTANVENDELSE

De nuværende bestemmelser om magtanvendelse blev senest ændret pr. 1. januar 2020, men på baggrund af en evaluering af de nuværende magtanvendelsesregler, interessenternes input, ekspertudvalget på socialområdets anbefalinger og henvendelser til ministeriet foreslås nu en række ændringer af servicelovens regler om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for voksne med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne.

Lovforslaget, som lige nu er sendt i høring, indeholder en række forslag, som skal varetage hensynet til borgeren selv samt til øvrige beboere med henblik på at sikre, at personalet har de rette rammer til at drage omsorg for borgere, der ikke kan tage vare på sig selv eller overskue konsekvenserne af deres egne handlinger. Det gælder bl.a. forslag om afværgehjælp og fastholdelse, stofselser og låsning af døre og skabe.

For at varetage hensynet til borgerens retssikkerhed foreslås desuden at oprette et nyt nævn, som skal have afgørelseskompetencen for særligt indgribende magtanvendelser, herunder bl.a. brug af kamerakig og optagelse i et særligt botilbud. Nævnet skal også komme med principielle udtalelser om nye former for velfærdsteknologi.





TO NYE WEBINARER I 2024

I LØBET AF DET KOMMENDE ÅR VIL DER BLIVE UDARBEJDET TO NYE WEBINARER – OG SOM ALTID FÅR BORGERNE MULIGHED FOR AT KOMME MED INPUT.

Selvom telefonerne gløder i DUKH og de allerfleste af ressourcerne går til at yde rådgivning og klageunderstøtning, planlægges der med to nye webinarer i 2024.

Webinarerne har nemlig vist sig at være en yderst efterspurgt og brugbar formidlingskanal – særligt når webinarerne bygges op om de emner, vi ofte ser i rådgivningen, i kombination med borgernes input og spørgsmål.

I 2024 vil webinarerne komme til at handle om forældrenes rolle og handlemuligheder i forhold til inddragelse af barnet i relation til barnets lov, samt reglerne for handicapbiler og de udfordringer, vi ser på det område. Webinarerne vil blive annonceret på DUKHs sociale medier, når de nærmer sig – og det vil også være her, der er mulighed for at komme med input og stille spørgsmål.

FØLG DUKH PÅ LINKEDIN

DUKH HAR NETOP OPRETTET EN SIDE PÅ LINKEDIN.

DUKH har i flere år haft en profil på Facebook, som bl.a. er blevet brugt til at samle spørgsmål forud for vores populære webinarer. Nu har DUKH også oprettet en side på LinkedIn, hvor vi bl.a. vil dele de tendenser, vi ser i vores praksisrådgivning af borgere og pårørende – og ikke mindst de retssikkerhedsmæssige udfordringer, vi ser gang på gang.



Du finder DUKH's
nyhedsbrev på
www.dukh.dk, hvor du
også kan tilmelde dig
DUKH's mailliste – så får
du direkte besked, når der
er nyt fra DUKH.